

30.11.2023

Kemin kaupunki

Lausuntopyyntö, Kemin kaupunginhallitus 11.09.2023 § 264 449/00.01.03/2023

LAUSUNTO KOSKIEN ELÄINLÄÄKÄRIPALVELUIDEN JÄRJESTÄMISTÄ KEMIIN

Kemin kaupunginhallitus on 11.9.2023 §264 pyytänyt Meri-lapin ympäristöpalveluilta vastausta kuntalaisaloitteeseen (16.8.2023) koskien Kemin eläinlääkäripalveluja. Kaupunginhallitus saattaa aloitteen Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaoston tietoon ja pyytää vastausta aloitteen tekijälle ja Kemin kaupungille seuraavista asioista:

- 1) Onko jaostolla suunnitelmia ja aikataulutusta eläinlääkäriin toimipisteen (vastaanotto) perustamiseksi myös Kemiin ja millä edellytyksillä ja kustannuksilla vastaanottopiste voitaisiin perustaa?
- 2) Onko jaostolla suunnitelmia ja aikataulutusta eläinten hätäpäivystysten järjestämiseen myös Kemiin ja millä edellytyksillä ja kustannuksilla se voitaisiin toteuttaa?

Kemin kaupunginhallitus 11.09.2023 § 264 449/00.01.03/2023

"Kemissä ei ole tällä hetkellä tarjolla lainkaan eläinlääkäriin palveluja. Eläinlääkäriin puuttuminen Kemistä on monesti esille tullut asia pieneläinten, varsinkin koirien ja kissojen, omistajien keskuudessa. Eläinlääkintäpalvelua tarvitsevat koirista lemmikkikoirat, mutta myös palvelukoirat, opaskoirat ja metsästyskoirat.

Vallitseva tilanne on, kuten aloitteessa tuodaan esille, autottomille ihmisille erittäin huono, koska eläinlääkäriin meno edellyttää matkustamista naapurikuntaan. Tilanne ei ole myöskään sairaan eläimen kannalta hyvä, jos palvelupiste on etäällä, pitkän automatkan päässä.

Kunnan tehtävä on terveyden ja hyvinvoinnin edistäminen. Eläinlääkäriin saaminen Kemin kaupunkiin tukisi tätä tavoitetta, sillä lemmikit ovat perheenjäseniä, kumppaneita ja oleellinen osa ihmisten elämää, joilla on edellä mainittujen tutkimusten mukaan positiivinen vaikutus ihmisten terveyteen sekä henkiseen ja fyysiseen hyvinvointiin.

Eläinlääkäripalveluiden saaminen Kemiin antaisi kotieläimen ottoa harkitsevalle tietoisuuden siitä, että eläinlääkintäpalvelua on saatavissa myös kotikaupungissamme, eikä kotieläimen otto estyisi ainakaan eläinlääkäripalvelun puuttumiseen.

30.11.2023

Koska Kemin kaupunki ei voi vaikuttaa yksityisten eläinlääkäripalveluiden tuloon kaupunkiin, on luontevin vaihtoehto eläinlääkärin toimipisteen (vastaanotto) perustamiseksi Kemiin ympäristöterveydenhuollon yhteistoiminta-alueen puitteissa.”

Meri-Lapin ympäristöpalveluissa on kuusi eläinlääkärin virkaa ja eläinlääkäreiden toimipisteet sijaitsevat Torniossa, Tervolassa ja Simossa. Tornioon on sijoittunut kolme eläinlääkärin virkaa, Tervolaan kaksi ja Simoon yksi virka. Lisäksi jokaisella vastaanotolla työskentelee eläintenhoitaja. Kunnallisen eläinlääkärin tehtäviin sisältyy eläinlääkintähuoltolain mukaiset peruseläinlääkintäpalvelut, painottuen nautojen, pieneläinten sekä hevosten hoitoon. Meri-Lapin alueella kunnan eläinlääkärin tehtävä sisältää myös päivystysvelvoitteen kuuden eläinlääkärin päivystysringissä.

Eläinlääkintähuoltolain (285/2023) mukaan kunnan on järjestettävä arkipäivisin peruseläinlääkäripalvelut hyötyeläimille. Hyötyeläimellä tarkoitetaan kotieläintä, jota pidetään maataloutta tai muuta elinkeinotoimintaa taikka ihmiselle tarpeellista työsuoritusta varten. Nämä palvelut on järjestettävä myös muille kotieläimille, jos niitä ei muutoin ole yhteistoiminta-alueella saatavissa. Peruseläinlääkäripalveluihin kuuluu tuotantoeläinten ennaltaehkäisevä terveydenhuolto. Lisäksi kunnan on järjestettävä kiireellinen eläinlääkärinapu kaikille kotieläimille kaikkina vuorokaudenaikoina. Meri-Lapin ympäristöpalvelut järjestää peruseläinlääkäripalvelut kaikille kotieläimille mukaan lukien lemmikkieläimet.

Valtakunnallisen suunnitelman mukaan alueen elinkeinorakenne on syytä huomioida yhteistoiminta-alueen palveluja suunniteltaessa. Meri-Lapin alue on vireää nauta- ja lammastalousaluetta. Myös hevosia on poikkeuksellisen paljon erityisesti Tornion alueella. Meri-Lapin ympäristöpalveluiden näkemyksen mukaan eläinlääkäritoimintaa on pyritty järjestämään palvelutarpeen ja saatavilla olevan eläinlääkäriresurssin mukaan. Etenkin lääkäriresurssi ohjaa tällä hetkellä vahvasti toimintaa, hakijoita avoimiin virkoihin on vähän ja sijaisten löytäminen haastavaa.

Palvelutarve painottuu pitkälti Tornioon. Meri-lapin eläinlääkäreiden tilakäynnit ovat pääosin Tornio-Tervola akselilla, noin 80 % kotieläintiloista sijaitsee tällä alueella. Suurelän-käyntejä eläinlääkäreillä vuoden 2021 aikana Tervola-Tornio alueella oli noin 970. Loput alueen kotieläintiloista sijaitsee pääosin Keminmaa-Simo alueella. Kunnan subventioiden osuus on virka-aikaan noin 50 €/100 km, joten eläinlääkärin ajattaminen toistuvasti etäällä olevasta toimipisteestä tilakäynnille aiheuttaa tarpeettomia lisäkustannuksia kunnille. Lisäksi yhden pitkänmatkan tilakäynnin aikana hoitaa 4-10 pieneläinpotilasta.

Meri-Lapissa on otettu käyttöön koko alueen yhteinen puhelinliikennejärjestelmä takaisinsoittopalvelulla, jolla asiakaspalvelua on saatu merkittävästi parannettua. Hoitajat hoi-tavat pieneläinpuhelut yhden numeron kautta ja tuotantoeläinpuhelut ohjataan eläinlääkäreille soittopyynnöin (akuutit suoraan ajanvaraukseen). Uusi järjestelmä helpottaa eläinlääkäreiden työkuormaa sekä potilaiden hoitoon pääsyä, kun potilaita voidaan ohjata keskitetysti alueen

30.11.2023

kaikille eläinlääkäreille. Tuotantoeläinasiakkaille on lisäksi palvelu, jonka avulla he tavoittavat nopeasti useamman eläinlääkärin sekä hoitajan.

Potilaskäyntejä tekevien eläinlääkäreiden päiväjärjestystä on pyrittävä tehostamaan siten, että akuuttien sairasmatkojen tai pieneläinpotilaiden hoidon järjestäminen ei aiheuta muutoksia usean eläinlääkärin ennalta suunniteltuun päiväjärjestykseen vaan muuttujien määrää voidaan rajata suunnitelmallisella työnjaolla.

Yhdelläkään vastaanotolla ei tällä hetkellä ole aina eläinlääkäri paikalla ja ajoittain hoitajakin on mukana tilakäynnillä.

Henkilöstön toiveena olisi yksi yhteisvastaanotto, joka palvelisi mm. laitteisto-, koulutus- ja erikoistumistarpeita sekä töiden järkevää jakautumista. Yhteisvastaanotolla kunta voisi halutessaan järjestää myös perustason ylittäviä palveluja kuten erikoiseläinlääkäripalveluja ja palveluja, jotka vaativat erityisiä toimintavälineitä. Tähän malliin ei kuitenkaan olla siirtymässä mutta selvää on, että toiminnan järjestäminen niin, että optimoidaan työtehtävien järkevä ja tasaisempi jakautuminen, niin maantieteellisesti kuin ajankäytöllisesti, on tärkeää.

Eläinlääkärin vastaanoton sijoittaminen Kemiin ei tue eläinlääkintähuoltolain mukaista peruseläinlääkäripalvelua, alueen elinkeinorakennetta ja esitettyjä muutostarpeita, kun tarkastellaan koko Meri-Lapin alueen eläinlääkäripalveluita ja hoidon saatavuutta. Päinvastoin tarvittaisiin useampi eläinlääkäri keskeisemmälle vastaanotolle, jotta työt saataisiin jaettua järkevästi erityisesti vajaamiehitystilanteissa. Lakisääteinen päivystyksellinen kiireellinen eläinlääkäriapu kaikille kotieläimille kaikkina vuorokaudenaikoina toteutetaan kuuden eläinlääkärin päivystysringissä ja päivystysvastaanoton sijainti riippuu siitä, millä klinikalla päivystävä eläinlääkäri työskentelee. Esitettyjen perustelujen pohjalta voidaan todeta, ettei Meri-Lapin ympäristöterveys- ja joukkoliikennejaostossa ole esitetty suunnitelmia eläinlääkäri vastaanoton tai hätäpäivystyksen sijoittamisesta Kemiin.

Halutessaan kunta voi myös hankkia peruseläinlääkäripalvelut ja kiireellisen eläinlääkäriavun ostopalveluina yksityiseltä palvelujen tuottajalta.

Tornio 30.11.2023

Pipsa Maikkula
Ympäristöpäällikkö
Meri-Lapin ympäristöpalvelut

30.11.2023

Jakelu Kemin kaupunki